

Türkiye Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesine İlişkin İlgili Kişilerin Verilere Erişim Şekilleri ve Bu Verilerin Gözetimine İlişkin Kuralların Düzenledi

8 Kas 2016

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ("**Bakanlık**"), ilgili kişilerin kişisel sağlık verilerinin korunmasına, veri mahremiyetinin sağlanmasına, kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, aktarılması ve bu verilere erişim için kurulacak, ilgili kişilerin kişisel sağlık verilerine dair erişim, deşifrelik ve paylaşım yapmasına olanak sağlayan merkezi sisteme ilişkin usul ve esasları belirledi.

Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik ("**Yönetmelik**"), 20.10.2016 tarih ve 29863 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girdi.

Türkiye 7 Nisan 2016 tarih ve 28677 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("**Kanun**") ile 2016 yılı içindeki kişisel verilerin korunmasına yönelik bir çerçeve belirledi. Kanun'a ve uygulamasına ilişkin daha fazla bilgiye bu linkten ulaşılabilir. Kişisel sağlık verilerine ilişkin Yönetmelik de bu Kanun'a dayanarak çıkarılmıştır.

Kanun ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu ilkelerine uygun şekilde Sağlık Bakanlığı'nın kişisel verilerin korunmasına yönelik politikaları belirlemek, aktarm talepleri, uyum ve ihtilafların çözümü de dahil olmak üzere kişisel sağlık verilerine ilişkin konuların takibi ve denetlenmesi amacıyla yetkili olmak üzere Kişisel Sağlık Verilerini Koruma Komisyonu ("**Komisyon**") kurulacaktır.

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi usulü

Kişisel sağlık verilerini işleyen veya görevi gereği kişisel sağlık verilerine erişen herkes, bu verilerle ilgili olarak sırasıyla saklama yükümlülüğü altında olacaktır.

İlgili kişinin ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi, yazılı rızasının alınması ve bu rızanın muhafaza edilmesi hâlinde ilgili kişiye ait sağlık verileri, rıza doğrultusunda işlenebilir. Kanun'dan farklı olarak kişisel sağlık verilerinin işlenmesi için alınan açık rıza yazılı şekilde alınmalıdır.

Ancak, kişisel sağlık verileri;

- kamu sağlığının korunması,
- koruyucu hekimlik,
- tıbbî teşhis,
- tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi,
- sağlık hizmetleri ile finansmanın planlanması ve yönetimi

amacıyla, sırasıyla saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilecektir.

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesinde genel ilkeler

Ki?isel sa?l?k verilerinin i?lenmesinde a?a??da say?lan ba?l?ca ilkelere uyulmas? zorunludur:

- Hukuka ve d?r?stl?k kurallar?na uygun olma,
- Do?ru ve g?ncel olma (gerekli olmas? halinde),
- Belirli, a?k ve me?ru ama?lar i?in i?lenme,
- ??lendikleri ama?la ba?lant?l?, s?n?rl? ve ?l?l? olma,
- ??lendikleri ama? i?in gerekli olan s?re kadar muhafaza edilme.

Sa?l?k hizmet sunucular?nda g?revli ki?iler ilgili ki?inin ki?isel sa?l?k verilerini ancak verilecek sa?l?k hizmetinin gere?i ile s?n?rl? olmak kayd?yla i?leyebilecek ve eri?ilebileceklerdir.

Ki?isel sa?l?k verilerinin anonimle?tirilmesi ve silinmesi

Ki?isel sa?l?k verileri anonim hale getirilmek kayd?yla; sa?l?k politikalar?n?n belirlenmesi, sa?l?k maliyetlerinin hesaplanabilmesi, sa?l?k hizmetlerinin geli?tirilmesi, bilimsel faaliyetler ve istatistiksel ?al??malarda kullan?lmak ?zere yay?mlanabilecek ve aktar?labilecektir.

Kanun'a ve Y?netmelik'e uygun olarak i?lenmi? olmas?na ra?men, i?lenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkmas? halinde ki?isel sa?l?k verileri, ilgili ki?inin talebi ?zerine veri sorumlusu taraf?ndan anonim hale getirilir veya silinir. Silinen yahut anonim hale getirilen ki?isel sa?l?k verileri; bir hakk?n tesisi, kullan?lmas? veya korunmas? ya da verilerin ihtiya? halinde adli mercilere verilebilmesini m?mk?n k?lmak i?in, Bakanl?k?a kurulan merkezi bir sistemde veri b?t?nl?l? ? bozulmadan ar?ivlenecektir. Ar?ivlenen verilere bu ama?lar d???nda eri?im engellenecektir. Merkezi sa?l?k veri sistemine aktar?lan veriler, aktar?m?n yap?ld??? tarihten on y?l sonra yerel veri taban?ndan silinebilecektir.

Ki?isel sa?l?k verilerinin aktar?lmas?

Ki?isel sa?l?k verileri a?a??daki ko?ullar?n sa?lanması halinde ilgili kamu kurum ve kurulu?lar?na aktar?labilecektir:

- Veri Koruma Kurulu taraf?ndan belirlenen ?nlemlerin al?nm?? olmas?;
- S?z konusu kamu kurum ve kurulu?lar? ile Bakanl?k aras?nda ki?isel sa?l?k verilerinin aktar?lmas? ile ilgili olarak bir protokol bulunmas?;
- Aktar?m?n ilgili kamu kurum ve kurulu?lar?n?n kanunlar?nda a?k?a ?ng?r?lm? olmas? ve kamu sa?l??n?n korunmas?, koruyucu hekimlik, t?bbi te?his, tedavi ve bak?m hizmetlerinin y?r?t?lmesi veya sa?l?k hizmetleri ile finansman?n?n planlanmas? ve y?netimi amac?yla ger?ekle?tirilmesi.

Say?lanlar haricindeki ama?larla veri aktar?m? ancak verilerin anonim hale getirilmesi suretiyle yap?l?r.

Say?lanlar haricindeki aktar?m talepleri ve ki?isel sa?l?k verilerinin uluslararası aktar?m?na ili?kin her t?rl? talep Kanun'da ?ng?r?len h?k?mler ?er?evesinde, genetik verilerin hassasiyeti hususu da dikkate al?narak olu?turulmas?n?n ard?ndan, kurulacak olan Ki?isel Sa?l?k Verileri Komisyonu taraf?ndan de?erlendirilecektir.

?lgili ki?inin haklar?

?lgili ki?i, aksi y?nde bir hukuk? d?zenleme veya yarg? karar? bulunmamas? halinde, verilerinin i?lenmesi ve aktar?lmas? i?in vermi? oldu?u r?zay? istedi?i zaman geri alabilecektir. Ancak r?zan?n geri al?nmas?, o tarihe kadar yap?lm?? bulunan i?lemler bak?m?ndan etkili olmayacaktır.

?steyen her vatanda? kullan?c? hesab?n? e-devlet ?zerinden olu?turulabilece?i gibi, ilgili ki?inin ba?vurusu ?zerine aile hekimi taraf?ndan da olu?turulabilecektir. Kullan?c? hesaplar? a?a??daki ama?lar ile kullan?labilecektir:

- kendisine sunulan sa?l?k hizmetlerini takip etmek,

- kendisine ait sa?l?k kay?tlar?n? a?a??daki kapsamda yönetmek:
 - verilerin kald?r?lmas?n? talep etmek,
 - eksik bilgileri sisteme eklemek,
 - yanl?? bilgilerin düzeltilmesini veya silinmesini talep etmek,
 - kullan?c? hesab?n? dondurmak.
- sa?l?k tesislerinde kendisine uygulanan i?lemleri ve sonuçlar?n? incelemek,
- ki?isel sa?l?k verilerine her yerden eri?mek ve
- bu verileri yetki verdi?i üçüncü ki?ilerle payla?mak.

Buna ek olarak, ilgili ki?inin haklar? Kanun kapsam?nda genel olarak a?a??daki hususlar? da kapsayacak ?ekilde düzenlenmi?tir:

- Ki?isel sa?l?k verilerinin i?lenip i?lenmedi?ini ö?renme,
- Ki?isel sa?l?k verileri i?lenmi?se buna ili?kin bilgi talep etme,
- Ki?isel sa?l?k verilerine eri?im ve bu verileri isteme,
- Ki?isel sa?l?k verilerinin i?lenme amac?n? ve bunlar?n amac?na uygun kullan?l?p kullan?lmad???n? ö?renme,
- Yurt içinde veya yurt d???nda ki?isel sa?l?k verilerinin aktar?ld??? üçüncü ki?ileri bilme,
- Ki?isel sa?l?k verilerinin eksik veya yanl?? i?lenmi? olması hâlinde bunlar?n düzeltilmesini isteme,
- Ki?isel sa?l?k verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- ??lenen ki?isel sa?l?k verilerinin münhas?ran otomatik sistemler vas?tas?yla analiz edilmesi suretiyle ki?inin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya ç?kmas?na itiraz etme,
- ?hlal halinde tazminat talep etme.

Veri sorumlusunun yükümlölükleri

Yönetmelik uyar?nca, veri sorumlusu, gerekmesi hâlinde bulundu?u ilde görev yapan bilgi güvenli?i yetkilisi ve Siber Olaylara Müdahale Ekibi yetkilisi ile i?birli?i yapacaktır. Bu yükümlölük sadece ki?isel sa?l?k verilerine münhas?r olarak uygulanmaktadır.

Veri sorumlusunun yükümlölükleri ve veri güvenli?ine ili?kin alması gereken önlemler Kanun ile paralel olarak a?a??daki gibi düzenlenmi?tir.

- Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimli?i,
- Ki?isel verilerin hangi amaçla i?lenece?i,
- ??lenen ki?isel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktar?labilece?i,
- Ki?isel veri toplaman?n yöntemi ve hukuki sebebi,
- ?lgili ki?inin Yönetmeli?in 10. Maddesinde yer alan haklar?

Ek olarak, veri sorumlular? toplanan verilerin güvenli?ini sa?lamak kapsam?nda

- Ki?isel sa?l?k verilerinin hukuka ayk?? olarak i?lenmesini önlemek,
- Ki?isel sa?l?k verilerine hukuka ayk?? olarak eri?ilmesini önlemek,
- Ki?isel sa?l?k verilerinin muhafazas?n? sa?lamak,
- Sorumlu oldu?u sistemlerde ya?anabilecek muhtemel veri kay?plar?n?n önüne geçmek,

zorundadır.

Sa?l?k hizmet sunucular?n?n yükümlölükleri

Yönetmelik kapsamında, "sa?l?k hizmeti sunucular?" sa?l?k hizmetini sunan veya üreten gerçek ki?iler ile kamu hukuku ve özel hukuk tüzel ki?ileri olarak tan?mlanm??tır.

Sa?l?k hizmet sunucular?, Bakanl???n ve Ki?isel Verileri Koruma Kurulu'nun belirlemi? oldu?u standartlara uygun elektronik kay?t sistemlerinin kurulmas?ndan ve i?letilmesinden, güvenlik ve mahremiyetinin sa?lanmasıdan, ayr?ca elektronik sa?l?k kay?tlar?nın merkezi sa?l?k veri sistemine aktar?lmas?ndan sorumlu olacaktır.

Ki?isel Sa?l?k Verileri Komisyonu ve Sa?l?k Bilgi Sistemleri Genel Müdürlü?ü

Yönetmelik uyarınca Sa?l?k Bakanl??? Müste?ar?na ba?l? olarak görev yapacak Ki?isel Sa?l?k Verileri Komisyonu olu?turulacaktır. Bakanl?k taraf?ndan söz konusu Komisyon'un kurulmas? için bir süre öngörülmemiştir.

Komisyon toplam on üyeden olu?acak olup, kurulmas?n? takiben a?a??daki konularda görev yapacaktır:

- Bakanl?k politikas?nın belirlenmesine yard?mc? olmak,
- görü? belirtmek,
- anla?mazl?klar? çözümlmek,
- veri aktar?m?na ili?kin ba?vurular? de?erlendirmek,
- ?ikayetleri incelemek ve
- gerekli denetimleri yapmak.

Komisyon, ki?isel sa?l?k verilerinin hukuka uygun olarak i?lenmesi ve mahremiyetinin korunmas? için ilgili yerlerde denetim yapabilecektir.

Sa?l?k Bilgi Sistemleri Genel Müdürlü?ü ise ki?isel sa?l?k verilerinin tutulaca?? merkezî veri sistemini kuracak ve bu sistemin i?leyi?i ile ilgili düzenlemeleri yapacaktır.

Yönetmelik'e ili?kin metnin tamam?na bu [link](#)ten ula?abilirsiniz.

Related Attorneys

- [DR. E. SEYF? MORO?LU, LL.M.](#)
- [BURCU TUZCU ERS?N, LL.M.](#)